

Motion till riksdagen 2016/17:2970

av **Helena Lindahl m.fl. (C)**

Livskraftiga företag – en förutsättning för växande välstånd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort arbetsgivaravgiften för ett företags första anställda och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka möjligheten till lärlingsjobb som även småföretag kan erbjuda och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatet för entreprenörer, som omvandlar nya idéer till nya företag, ska förbättras och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att människonära tjänster, exempelvis inom besöksnäringen och välfärden, bör ges förutsättningar att växa och utvecklas då de i många fall erbjuder värdefulla ingångsjobb för bland andra ungdomar och nyanlända och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en infrastruktur som gör att den tekniska utvecklingen kommer hela landet till del och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagar och regler på arbetsmarknaden bör göras om för att sänka trösklarna samt öka flexibiliteten och tryggheten och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nivån för RUT och ROT bör höjas och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ingångsföretag och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelbördan för småföretag och mikroföretag bör minskas kraftigt och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja snabb utveckling, innovation och bibehållen konkurrenskraft i digitaliseringens och automatiseringens era och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillgången till statligt riskkapital för små och växande företag och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriterier vid offentlig upphandling ska genomsyras av likvärdiga, rättvisa och transparenta villkor för alla företag, oavsett storlek, och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av mångfald av utförare i vård, skola och omsorg för att säkra kvalitet och konkurrens och därmed effektivitet och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i Europa bör ges bättre förutsättningar att skapa fler jobb och ökad tillväxt och tillkännager detta för regeringen.

Jobbskapande

Höga kostnader för att anställa är vad småföretag själva anser vara ett av de största hindren för tillväxt. I Företagarnas och Swedbanks årliga undersökning Småföretagsbarometern har höga arbetskostnader alltid varit bland de största, eller det enskilt största, hindret för tillväxt bland småföretag. Centerpartiets förslag är därför att ingen arbetsgivaravgift ska behöva betalas under de första två åren, när en enmansföretagare anställer sin första medarbetare. Regeringen har aviserat att man tänker kopiera delar av Centerpartiets förslag, vilket är bra. Regeringens version innehåller dock ett antal onödiga och oförståeliga begränsningar. Bland annat exkluderas alla aktiebolag, trots att det är den vanligaste bolagsformen för företagare som vill anställa.

Centerpartiet står för en politik som skapar fler jobb i växande företag i hela landet. Bland annat vill vi ersätta stora delar av den arbetspraktik och arbetsmarknadsutbildning som idag sker i Arbetsförmedlingens regi med lärlingsjobb, som kombinerar arbete med utbildning och handledning, ute i lokala företag. Centerpartiet har föreslagit att regeringens traineejobb avskaffas och att konceptet med yrkesintroduktionsanställning utvecklas till lärlingsjobb, som även ska göras tillgängliga för nyanlända och småföretag utan kollektivavtal. Lärlingsjobben bör rikta sig till hela arbetsmarknaden och behandla privata och offentliga arbetsgivare lika. De bör erbjudas till arbetslösa ungdomar, nyanlända samt långtidsarbetslösa i behov av omskolning eller återuppbyggnad av sin kompetens. Alla som behöver lära på jobbet för att komma in på svensk arbetsmarknad ska få den möjligheten.

Svensk ekonomi står inför stora förändringar. Vi påverkas, och kommer de närmaste åren att påverkas allt mer, av fyra starka och omvälvande krafter: automatisering, digitalisering, globalisering och urbanisering. Människor, företag och kulturer har genom digitalisering och globalisering knutits närmare varandra. Det är en fantastisk utveckling som bidragit till global fattigdomsminskning och ökad ekonomisk tillväxt. Teknisk utveckling och automatisering har historiskt lett till stora och produktiva strukturomvandlingar på arbetsmarknaden. Det har lagt grunden för den ekonomiska tillväxt som varit en förutsättning för vårt ökade välstånd. Men utvecklingen innebär också att konkurrensen hårdnar, såväl för företag som för anställda.

Relativt kvalificerade arbeten ersätts i allt högre grad av automatiserade processer. Det sätter press på breda löntagargrupper. Sverige står samtidigt inför stora utmaningar.

Många människor stängs ute från arbetsmarknaden. Klimatkrisen kräver att vi förenar ökad ekonomisk tillväxt med mindre utsläpp. Och många regioner och kommuner ges inte tillräckliga förutsättningar att växa och blomstra. Men Sverige har också fantastiska möjligheter. I hela landet omvandlas idéer till små och växande företag som skapar jobb. Våra klimatutsläpp sjunker samtidigt som den ekonomiska tillväxten ökar. Och många av Sveriges mest dynamiska orter finns utanför storstadsområdena och visar att med rätt förutsättningar kan hela Sverige växa. Sverige har stora möjligheter att bli vinnare i framtidens ekonomi. För detta krävs dock viktiga och riktiga reformer. Det behöver bli billigare att anställa, där skattebördan på sikt skiftas från arbete till miljöförstöring och konsumtion. Klimatet för entreprenörer, som omvandlar nya idéer till nya företag, behöver förbättras. Människonära tjänster, exempelvis inom besöksnäringen och välfärden, måste ges förutsättningar att växa och utvecklas då de i många fall erbjuder värdefulla jobb för bland andra ungdomar och nyanlända.

Centerpartiet föreslår att ett ingångsavgift införs. Det innebär att under de två första åren som en person gör entré på svensk arbetsmarknad skall ingen arbetsgivaravgift betalas på den del av lönen som understiger 16 000 kronor per månad. Med ingångsavgiften får såväl ungdomar som nyanlända en enklare väg in på arbetsmarknaden. Förslaget väntas leda till minskade intäkter för den offentliga sektorn på 11,4 miljarder kronor.

Många nyanlända har färdighetsnivåer som till en början gör att de står långt från arbetsmarknaden och att svensk arbetsmarknad är dålig på att få sådana människor i arbete. Forskningen antyder att lägre ingångslöner, i kombination med andra reformer, har potential att öka sysselsättningen hos marginalgrupper. Centerpartiet uppmanar därför arbetsmarknadens parter att ta sitt ansvar och sänka trösklarna för nyanlända genom att skapa ingångsjobb, med lägre ingångslöner under en period för de nyanlända som inte får arbete, som efter en tid övergår i vanliga ingångslöner. På så vis får nyanlända en andra chans på arbetsmarknaden för att undvika bidragsberoende. Givet att parterna tar sitt ansvar är Centerpartiet villigt att sänka såväl inkomstskatterna som arbetsgivaravgifterna för samma personer, upp till en viss lönesumma. Ingångsjobben består således av tre delar: lägre ingångslön, lägre inkomstskatter och lägre arbetsgivaravgifter. Ingångsavgiften riktar sig bland annat till samma grupper som berörs av ingångsjobben och utgör därför en tredjedel av ingångsjobben. Med sänkta inkomstskatter innebär en lägre bruttolön inte nödvändigtvis lägre disponibel inkomst än med vanliga ingångslöner.

Tack vare teknikutvecklingen ökar användningsområdena för digitala kommunikationsenheter. Ökad täckning och allt högre överföringshastighet efterfrågas för att möjliggöra att de internetbaserade tjänsterna ska kunna användas överallt. Framförallt i glesbefolkade områden kan trådlös infrastruktur vara ett ekonomiskt sätt att nå ut till alla bostäder och verksamhetsställen som komplement eller alternativ till fast fiber. En väl utbyggd infrastruktur för mobil telefoni- och bredbandstjänster är en förutsättning för fortsatta möjligheter för människor att kunna bo kvar, delta i undervisning, utöva kultur och sociala kontakter också på landsbygdsdelarna av vårt land. Fungerande infrastruktur, såsom bredband, är även a och o för att företag ska kunna startas och växa. Därför är det avgörande att infrastrukturen kommer alla, över hela landet, till del.

Centerpartiet vill öka såväl flexibiliteten som tryggheten på svensk arbetsmarknad. Detta kräver bland annat att turordningsreglerna byts ut mot ett modernare och tryggare system och att kraven på proportionalitet vid användning av sympatiåtgärder och

blockader bör öka. Även företrädesrätten vid återanställning bör ses över för att minska riskerna med att anställa. Vi vill även se en jobbpakt för småföretagen som låter ungdomar, nyanlända och långtidsarbetslösa kombinera arbete med utbildning och handledning.

2009 införde Alliansen ett ROT-avdrag på 50 procent av kostnaderna för tjänster som innefattar renovering, ombyggnad och tillbyggnad, med ett tak på avdraget på 50 000 kronor. 2016 sänkte regeringen detta avdrag till 30 procent, med bibehållet maxavdrag. Det krävs nu en arbetskostnad på 166 666 kronor per år (företag 100 000) för att kunna utnyttja detta maxbelopp till fullo, givet att man har motsvarande skatteutgifter. ROT-avdraget skapar fler vita arbetstillfällen och har kraftigt minskat skattekillen på vitt arbete relativt svart arbete. För en hantverkare med en bruttolön på 30 000 kronor per månad minskade ROT-avdraget skattekillen från 160 kronor per arbetad timme till 14 kronor per arbetad timme. Med sänkningen av ROT ökar skattekillen igen från 14 kronor till 71 kronor (enligt Ekonomistyrningsverket), alltså en fem gånger större skattekil. Centerpartiet vill därför återställa ROT-avdraget och höja tillbaka det till 50 procent. Denna reform väntas medföra minskade skatteintäkter om 6,7 miljarder kronor år 2017.

Centerpartiet har även varit drivande i införandet av RUT. RUT-avdragets förtjänster består inte enbart i en skattelättnad för köparen. RUT är i högsta grad även en förutsättning för ökat företagande, fler jobb och mindre svartarbete. Under 2015 lyckades Centerpartiet också säkerställa att RUT-avdraget utvidgades, inom ramen för migrationsöverenskommelsen. Men mer kan och måste göras. Det är anmärkningsvärt att regeringen, i såväl vårpropositionen 2015 som budgetpropositionen 2016, lade förslag som begränsade RUT. Taket halverades, från 50 000 till 25 000 kronor, och tjänster plockades bort. Att regeringen nu har genomfört partiella återställningar av RUT är glädjande, men vittnar också om en bristande förståelse för RUT-avdragets funktion och behovet av att stimulera framväxten av fler jobb i arbetsintensiva branscher. Centerpartiet föreslår därför att taket för RUT-avdraget höjs till 75 000 kronor. Tvätteritjänster, läxhjälp och reparationer av vitvaror bör inkluderas i avdraget. Därtill bör senior-RUT, där avdrag få göras med 60 procent för personer över 80 år, införas.

Ingångsföretag

För många människor, såväl inrikes födda som nyanlända, skulle småskaligt företagande kunna vara en språngbräda till den svenska arbetsmarknaden och det svenska samhället. Att starta företag är dock ofta både dyrt och krångligt. Det gäller särskilt för personer med liten erfarenhet av svenska lagar, regler och myndigheter. Utomeuropeiskt födda företagare anser i högre grad att lagar och regleringar utgör ett problem än vad inrikes födda företagare gör. I länder med högre administrativa hinder för företagande är också en lägre andel av de utrikes födda egenföretagare. Att minska den lagstadgade administrativa bördan för småskaligt företagande har därför potential att bidra till integrationen.

I flera andra länder finns system som ger möjlighet till omfattande regelförenklingar för de absolut minsta företagen. I Frankrike kan små enmansföretagare bli så kallade auto-entrepreneurs och behöver då inte betala varken inkomstskatt eller sociala avgifter.

Istället betalar de en fast andel av sin omsättning i skatt. På liknande sätt har små enmansföretagare i Tjeckien möjlighet att få sina utgifter schablonmässigt bestämda, och skatten betalas då i huvudsak baserat på försäljningen. System med liknande inriktningar finns bland annat i Polen, Sydafrika, Österrike och Mexiko.

Centerpartiet föreslår att en ny företagsform införs för riktigt små företag, med högst 250 000 kronor i omsättning: ingångsföretag. Ingångsföretag ska fungera som enskild firma gör idag, men med ordentliga regelförenklingar. Ingångsföretagen ska inte betala vare sig inkomstskatt, egenavgifter eller moms. Istället för vanliga skatter och avgifter betalas en schablonmässigt beräknad skatt, baserad på omsättningen, med en skattesats på 25 procent. Genom att ingångsföretag endast betalar en sådan omsättningskatt krävs det inte att de upprätthåller samma omfattande bokföring som vanliga företag åläggs att göra. För att möjliggöra denna nya företagsform i praktiken bör Skatteverket ges i uppdrag att ta fram en plattform som tillåter att skatt dras direkt, via en app, vid elektroniska köp.

Förbättra och förenkla företagandet i hela landet

Fler regleringar måste ha solnedgångsklausuler och nya kostnadsdrivande regler bör kompenseras av regellättnader som minskar kostnaderna än mer, med principen ”en regel in – en regel ut”. Uppgiftsinlämning till myndigheter ska bara behöva ske en gång, till ett ställe. Tillämpningen av regleringar och föreskrifter för företag bör kunna omprövas om det går att påvisa att en annan, mindre kostnadskrävande, tillämpning uppnått likvärdiga resultat. Mikroföretagande bör inledningsvis kunna ske med ett minimum av, bland annat, kraftigt förenklade regler.

Sveriges skattesystem och institutioner bör främja en snabb utveckling, innovation och bibehållen konkurrenskraft i digitaliseringens och automatiseringens era. Detta kräver bland annat att regler underlättar och inte försvårar att rekrytera och behålla nyckelpersoner. Lagstiftningen kring nya tekniska innovationer, som exempelvis autonoma fordon och crowdfunding, måste uppdateras snabbt och effektivt.

Statligt riskkapital kan i flera fall och i flera regioner vara ett viktigt komplement till privat riskkapital, där detta inte fått förutsättningar att utvecklas. Det avgörande är dock att det statliga kapitalet fungerar som katalysator för privata investeringar och entreprenörskap, inte att det ersätter privat kapital. Centerpartiet har varit med och effektiviserat det statliga riskkapitalet. Inte minst har vi gjort det tillgängligt i hela Sverige. Det är viktigt att säkerställa att det statliga riskkapitalet kommer företag i hela landet till del. Regeringen har valt den motsatta vägen och har nu lagt ner Inlandsinnovation, ett statligt ägt riskkapitalbolag för företag i kommuner eller delar av kommuner i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs, Dalarnas och Värmlands län. Bolaget kommer att finnas kvar vid namn, men funktionen fasas ut. Nedläggningen av Inlandsinnovation är ytterligare ett exempel på hur regeringens politik bidrar till ökad centralisering och minskat företagande.

Socialt ansvarstagande vid upphandling

Offentlig sektor står för en stor del av alla offentliga upphandlingar som utförs i Sverige varje år. Det betyder att det offentliga Sverige upphandlar varor och tjänster för cirka 625 miljarder kronor årligen. Med tanke på omfattningen av alla upphandlingar inom offentlig sektor har regeringen uttalat att man ser möjligheten till 10 000 nya jobb genom att exempelvis ställa krav på socialt hänsynstagande i offentliga upphandlingar.

Regeringen har under en lång tidsperiod arbetat för att infoga kriterier om bl.a. arbetsrättsliga krav i lagen om offentlig upphandling. Centerpartiet menar att införandet av dylika krav kommer medföra att ännu färre av de riktigt små företagen kan delta i upphandlingar. Redan idag är det allt för få mindre företag som är med och lägger anbud inom den offentliga upphandlingen. Kravställandet bör användas med omdöme och eftertanke för att inte riskera att allt färre företag deltar i offentliga upphandlingar i framtiden. En sådan konsekvens skulle i sin tur påverka både konkurrens och kvalitet inom det offentliga.

Centerpartiet ser stor potential i de möjligheter som innovationer och ny teknik för med sig. Det gäller allt från mer effektiva produktionsprocesser till självkörande bilar, som har potential att kraftigt kapa de upplevda avstånden. För att dra nytta av den tekniska utvecklingen är det viktigt att myndigheter och politiken kontinuerligt ser över aktuella regelverk för att garantera att dessa inte hindrar utvecklingen. Inom ramarna för offentlig upphandling finns redan idag möjligheter för bredare kravställning för att stimulera nytänk, exempelvis genom innovationsupphandling. Nya smarta lösningar växer fram när företagare och innovatörer ges frihet att tänka och arbeta fritt, utan detaljreglerade kravspecifikationer från politiken.

Välfärdsföretagande

En mångfald av aktörer är en förutsättning för valfrihet. Rätten att själv få välja var och hur man tar del av vård, skola och omsorg är en viktig del i att kunna utforma sitt eget liv och sin egen tillvaro. Centerpartiet tycker att vi ska värna en välfärd som är effektiv och har hög kvalitet. Med en mångfald av aktörer stimuleras alla aktörer, både privata och offentliga, att bli mer kostnadseffektiva samtidigt som hög kvalitet kan hållas. Viktiga krav på kvalitet kan ställas vid upphandlingar och följas upp med skarp tillsyn. För vi tycker det är självklart att fokus måste vara på den kvalitet som levereras, oavsett om det är en privat eller offentlig aktör. Regeringen har dock flaggat för ett vinsttak i välfärden. Detta trots att utredningens eget underlag beskriver att nedläggning är ett påtagligt hot för många av välfärdsföretagen. Förslaget skulle alltså minska människors valfrihet när det kommer till vård, skola och omsorg. Samtidigt skulle mångfalden av aktörer minska och leda till mindre incitament för kvarvarande aktörer och offentlig sektor att öka effektiviteten och kvalitén. Centerpartiet tycker att svensk välfärd behöver ledas och regleras genom höga likvärdiga och transparenta kvalitetskrav, för samtliga aktörer, inte genom ingrepp på möjligheten att driva välfärdsföretag.

Frihandel och EU

EU är världens största integrerade marknad. Den ökade rörligheten för varor, tjänster, människor och kapital som EU möjliggjort har bidragit till tillväxt och jobbskapande, inte minst i Sverige. EU och dess medlemsländer står dock inför stora utmaningar. Många medlemsländer brottas med svaga statsfinanser, hög arbetslöshet och låg tillväxt. De behöver ta krafttag för att sanera sina offentliga finanser och reformera såväl sina arbetsmarknader som sin byråkrati. För att säkerställa unionens långsiktiga överlevnad krävs mer av det som en gång gjorde medlemsländerna framgångsrika: handel och öppenhet. Centerpartiet vill öppna den inre marknaden ytterligare. Särskilt gäller det inrättandet av en digital inre marknad, med stark nätneutralitet. EU måste också öppna sig mer mot omvärlden och aktivt arbeta för upprättandet av fler globala frihandelsavtal.

En stor del av det vi producerar i vårt land går på export och bidrar på så sätt mycket till vår egen ekonomi. Detta är både en utmaning men också en möjlighet för svensk livsmedelsproduktion. Den svenska kvalitén och det goda svenska djurskyddet har spridit sig över världen och vi kan i dag se hur efterfrågan från exempelvis Asien ökar stort. Samtidigt är det viktigt att Sverige och EU i tecknande av frihandelsavtal inte gör avkall på våra höga krav inom områden såsom miljö, livsmedel, antibiotika, djurhållning, hälsa och konsumentskydd.

Helena Lindahl (C)

Peter Helander (C)

Rickard Nordin (C)